

Poradnik operacyjny dla organów oraz podmiotów

Platforma Edukacyjno-Doradcza

OL i OC

Asystent

ZASOBY OL i OC

Poradnik operacyjny dla organów oraz podmiotów OL i OC

Spis treści

1. Cel zakres poradnika	6
a) cel	6
b) zakres	6
c) jak rozumiemy „zasoby” w obszarze OL i OC	6
d) powiązanie zadaniami organów (gmina, powiat, województwo, administracja rządowa)	7
e) zasady podstawowe dla zarządzania zasobami	7
f) planowanie zasobów	8
2. Podstawy prawne strategiczne	9
a) Ustawa z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. 2024 poz. 1907)	9
b) Rozporządzenie z MSWiA z dnia 14 kwietnia 2025 r. w sprawie Centralnej Ewidencji Zasobów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej	9
c) Krajowy Plan Zarządzania Kryzysowego (część A/B) – dokument wyjściowy dla planowania cywilnego	10
3. Definicje i klasyfikacja zasobów	12
a) definicje operacyjne	12
b) kategorie zasobów (proponowana taksonomia robocza)	12
c) klasyfikacja atrybutowa (na potrzeby ewidencji planowania)	13
d) „zdolność” jako pakiet zasobów – przykład mapowania	13
4. Role odpowiedzialności organizacyjne	15
a) matryca ról (organy służby)	15
b) uprawnienia do dysponowania zasobami zasady wzajemnej pomocy	16
c) sposoby pozyskiwania zasobów (praktyczne ścieżki)	16

Poradnik operacyjny dla organów oraz podmiotów OL i OC

5. Rejestry ewidencje zasobów (wzorce tabel)	18
a) założenia – wymogi prawne	18
b) rejestr zasobów (lokalny/powiatowy) – wzorzec pól	18
c) metodyka inwentaryzacji (z perspektywy rejestrów)	19
d) transport – dystrybucja „na miejscu zdarzenia”	19
e) zgodność z prawem wydatkowanych środków (śląd audytowy rejestrach)	19
6. Logistyka, zabezpieczenie interoperacyjność	21
a) łańcuch dostaw w kryzysie	21
b) interoperacyjność zasobów OL i OC	21
c) kontrakty ramowe – porozumienia o współdziałaniu	21
7. Poziomy gotowości normy obsad	23
a) definicja progów gotowości (dla planowania ewidencji)	23
b) normy obsad dla kluczowych typów zasobów – podejście metodyczne	23
c) wymagania utrzymaniowe przeglądowe	23
d) zasady utrzymania zapasów rotacji materiałów – rozwinięcie	23
8. Planowanie zdolnościowe scenariusze obciążeniowe	28
a) logika planowania: „zdolność → pakiet zasobów → poziom gotowości → wąskie gardła”	28
b) matryca planowania zdolnościowego (wzorzec zapisu)	28
c) minimalne docelowe poziomy zdolności – scenariusze lokalne	29
d) integracja mechanizmami wsparcia UE (ECPP/rescEU) ścieżki wnioskowania	30
e) procedura lokalna „od progu” (checklista operacyjna)	31

Poradnik operacyjny dla organów oraz podmiotów OL i OC

9. Certyfikacja jakości zasobów	33
a) zasady ogólne – na co patrzeć przy zakupach/gromadzeniu zasobów	33
b) środki ochrony indywidualnej, wyroby medyczne	33
c) łączność alarmowanie	34
d) sprzęt gaśniczy/przeciwpożarowy ochrony ludności	34
e) agregaty prądotwórcze zasilanie awaryjne	34
f) żywność woda na cele interwencyjne	34
g) jak weryfikować dostawy (checklista odbiorcza)	35
10. Metodyka inwentaryzacji zasobów	37
a) cel zakres	37
b) cykl szkoleniowy dla dysponentów zasobów	37
c) ćwiczenia: naradowe, sztabowe terenowe	37
d) przeglądy zgodności (compliance reviews)	38
e) odniesienie do ISO 22320:2018	38
f) budowanie bazy posiadanych zasobów (procedura)	38
g) metryki jakości gotowości (KPI)	39
h) harmonogram roczny (wzorzec)	39
11. Centralna Ewidencja Zasobów Ochrony Ludności (CEZOL) – warunki korzystania	40
a) zakres – podstawa prawna	40
b) dostęp do systemu – role	40
c) obowiązki użytkownika/dysponenta	40
d) minimalne funkcjonalności – bezpieczeństwo	40

Poradnik operacyjny dla organów oraz podmiotów OL i OC

e) interoperacyjność – integracje	41
f) tryb awaryjny (brak dostępu do CEZOL)	41
g) dobre praktyki wdrożeniowe (rekomendacje)	41
12. Monitorowanie, audyt, doskonalenie finansowanie	42
a) wskaźniki (KPI) definicje pomiaru	42
b) zasady pomiaru źródła danych	42
c) audyty wewnętrzne zewnętrzne	42
d) raportowanie do przełożonych szczebli	43
e) finansowanie krajowe	43
f) finansowanie koordynacja UE (UCPM / rescEU)	43
BIBLIOGRAFIA I ŹRÓDŁA WIEDZY	45

Poradnik operacyjny dla organów oraz podmiotów OL i OC

1. Cel zakres poradnika

a) cel

Uporządkowanie zasad organizacji, ewidencjonowania planowania zasobów ochrony ludności (OL) i obrony cywilnej (OC) na poziomie gminy, powiatu, województwa oraz administracji rządowej, zgodnie ustawą 5 grudnia 2024 r. i rozporządzeniami wykonawczymi oraz aktualnym Krajowym Planem Zarządzania Kryzysowego (wersja obowiązująca od 4 sierpnia 2025 r.).

b) zakres

Poradnik obejmuje:

- definicje i klasyfikację zasobów;
- podmioty i infrastrukturę niezbędną do realizacji zadań;
- powiązanie zasobów z obowiązkami organów;
- zasady kompletności, interoperacyjności, dostępności i odtwarzalności;
- założenia planowania zasobów cyklu zapobieganie–przygotowanie–reagowanie–odbudowa, zgodnie z rolą Krajowego Planu Zarządzania Kryzysowego jako dokumentu wyjściowego dla planowania cywilnego, dokument proponuje podział zasobów OL i OC wg szczegółowych kategorii w celu ich łatwiejszej identyfikacji, pozyskiwania, ewidencji i eksploatacji.

c) jak rozumiemy „zasoby” w obszarze OL i OC

- definicja ustawowa: zasoby ochrony ludności to personel wykonujący zadania ochrony ludności obrony cywilnej wraz z wyposażeniem, sprzętem, technologiami oraz narzędziami, służącymi do wykonywania tych zadań (art. 3 pkt 8);
- zakres infrastruktury niezbędnej do realizacji zadań obejmuje m. in. schronienie/nocleg, wodę, żywność, energię paliwo, łączność i usługi teleinformatyczne, transport, opiekę medyczną, magazynowanie, dystrybucję rezerw, wykrywanie zagrożeń, ostrzeganie i alarmowanie oraz funkcjonowanie usług publicznych (art. 8);
- robocze kategorie operacyjne (na potrzeby planowania ewidencji);
- zasoby ludzkie (personel, uprawnienia, dyspozycyjność);
- zasoby rzeczowe (sprzęt zabezpieczenia technicznego, środki materiałowe w tym zapasy);

Poradnik operacyjny dla organów oraz podmiotów OL i OC

- zasoby infrastrukturalne (miejsca doraźnego schronienia, punkty przyjęcia ludności, trasy ewakuacji, magazyny, węzły łączności);
- zasoby informacyjne (systemy wykrywania, wymiany informacji, ostrzeganie i alarmowanie, dane operacyjne);
- zasoby finansowe (środki własne, celowe, rezerwy);

Powyższa taksonomia doprecyzowuje definicję ustawową na potrzeby praktyki planistyczno–operacyjnej, jest spójna zakresem zadań wskazanych ustawie oraz Krajowym Planie Zarządzania Kryzysowego.

d) powiązanie zadaniami organów (gmina, powiat, województwo, administracja rządowa)

- organy ochrony ludności (rozd. 2): wójt/burmistrz/prezydent miasta, starosta, wojewoda, minister właściwy do spraw wewnętrznych, także marszałek województwa ministrowie kierujący właściwymi działaniami. Zakres odpowiedzialności obejmuje m. in. kierowanie, koordynację i nadzór nad realizacją zadań oraz zapewnianie warunków organizacyjnych zasobów;
- podmioty ochrony ludności (rozd. 3) to m. in. Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej, Ochotnicze Straże Pożarne, Policja i inne inspekcje/straże, podmioty lecznicze i ratownicze, służby ratownictwa specjalistycznego, Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych, Państwowa Agencja Atomistyki, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy oraz inne wymienione w art. 17, a także w art. 18 i 19;
- zasoby a zadania: ustawa wiąże planowanie i utrzymanie zasobów z realizacją zadań w fazach przedkryzysowych (np. tworzenie rezerw materiałowych i finansowych, przygotowanie ewakuacji, zapewnienie ciągłości łańcuchów dostaw) oraz reagowaniu (np. działania ratownicze, ostrzeganie i alarmowanie, ewakuacja, pomoc doraźna i humanitarna) – zob. art. 4.

e) zasady podstawowe dla zarządzania zasobami

- kompletność: identyfikacja pełnego katalogu zasobów w relacji do zadań ustawowych i scenariuszy z „siatki bezpieczeństwa” Krajowego Planu Zarządzania Kryzysowego; brakujące elementy ujmowane są w planach uzupełnień;
- interoperacyjność: zapewnienie zgodności technicznej i proceduralnej (sprzęt, łączność, dane, procedury) między organami i podmiotami ochrony ludności, w tym zgodność z procedurami Krajowego Planu Zarządzania Kryzysowego (np. obieg informacji o zasobach);
- dostępność: zdefiniowane poziomy gotowości i czas rozwinięcia, warunki magazynowania, rotacja zapasów, obsady i uprawnienia – w powiązaniu z kompetencjami organów (rozd. 2) i wymaganiami Krajowego Planu Zarządzania Kryzysowego dla faz działań;

Poradnik operacyjny dla organów oraz podmiotów OL i OC

- zdolność do odtworzenia: plan odnowy i uzupełniania zasobów po zużyciu/wadzie, ścieżki pozyskania wsparcia ponadlokalnego, wykorzystanie rezerw oraz rozwiązań opisanych w Krajowym Planie Zarządzania Kryzysowego (część B: tryb uruchamiania sił i środków, rezerwy, organizacja łączności).

f) planowanie zasobów

- dokument wyjściowy: Krajowy Plan Zarządzania Kryzysowego (część A i B) jako matryca planowania cywilnego na wszystkich szczeblach, zawierająca m. in. siatki zadań, tryby uruchamiania sił i środków, organizację łączności, zasady informowania ludności;
- ewidencjonowanie i raportowanie: Centralna Ewidencja Zasobów oraz Wojewódzkie Ewidencje Zasobów (rozdz. 4 ustawy) stanowią podstawę stałego monitorowania stanu zasobów ich dostępności; utrzymanie, bezpieczeństwo danych i rozliczalność określono art. 23–26;
- narzędzia praktyczne: systemowe zbieranie i analiza danych o siłach i środkach są wspierane przez rozwiązania teleinformatyczne Rządowego Centrum Bezpieczeństwa (np. „Aplikacja Baza Sił i Środków”, z kwartalnym raportowaniem zgodnie aktualizacją Krajowego Planu Zarządzania Kryzysowego).